

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE

DECIZIE

22 ianuarie 2020

mun. Chișinău

Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție în componența:

Președinte

Vladimir Timofti

Judecători

Anatolie Țurcan

Elena Cobzac

examinând admisibilitatea în principiu a recursului ordinar declarat de către avocatul Osoian Lilian în numele inculpatului Pascari Vitalii, prin care se solicită casarea deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 21 mai 2019, în cauza penală privindu-l pe

*Pascari Vitalii xxxx, născut la xx xxxx xxxx, originar
xxxx, domiciliat xxxx xxxx.*

Termenul de examinare a cauzei:

Prima instanță: 27.09.2018 – 15.02.2019;

Instanța de apel: 11.03.2019 – 21.05.2019;

Instanța de recurs: 07.08.2019 – 22.01.2020.

Asupra admisibilității recursului în cauză, în baza actelor din dosar, Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție,

C O N S T A T Ă :

1. Prin sentința Judecătoriei Chișinău, sediul Ciocana din 15 februarie 2019, adoptată în conformitate cu art.364¹ Cod de procedură penală în baza probelor administrate în faza de urmărire penală Pascari Vitalii a fost recunoscut vinovat și condamnat în baza art.217 alin.(4) lit. b) Cod penal la 1 an închisoare, cu executarea pedepsei în penitenciar de tip semiînchis, cu privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții sau de a exercita orice activitate legată de producerea, prepararea, experimentarea, extragerea, prelucrarea, transformarea, procurarea, păstrarea, expedierea, transportarea, distribuirea substanțelor narcotice, psihotrope sau a analoagelor lor, pe un termen de 3 ani.

Conform art.90 Cod penal, s-a dispus suspendarea condiționată a executării pedepsei cu închisoarea, stabilită lui Pascari Vitalii, pe un termen de probațiune de 3 ani, termen în care ultimul se obligă să presteze 100 ore de muncă neremunerată în folosul comunității.

S-a dispus încasarea de la Pascari Vitalii în folosul statului a cheltuielilor judiciare în sumă de 1 680 lei.

2. Pentru a pronunța sentința, prima instanță a constatat că, Pascari Vitalii în circumstanțe de timp și de loc nestabilite de către organul de urmărire penală, a intrat în posesia substanței narcotice, care conform raportului de expertiză nr.34/12/1 -R-2504 din 14.06.2018, este cannabinoidul sintetic MDMB(N)-2201, care constituie un analog al substanței cannabimimetice ilicite 5F-AMB și 5F-AKB48, este inclus în grupul de canabinoide sintetice, prezent în poziția R2 a 5-fluoro-petyl, 5F-AMB și 5F-AKB48, fiind introduse în Hotărârea Guvernului Nr.1004 din 24 august 2016, pentru completarea și modificarea Hotărârii Guvernului Nr. 79 din 23 ianuarie 2006, cu cantitatea totală de 0,428g, ceea ce reprezintă cantități deosebit de mari, pe care le-a păstrat până la data de 28 mai 2017, aproximativ ora 10:00 când în cadrul cercetării la fața locului au fost depistate și ridicare de către colaboratorii Inspectoratului de Poliție Ciocana a Direcției de Poliție a municipiului Chișinău.

3. Împotriva sentinței a declarat apel acuzatorul de stat, care a solicitat casarea parțială a acesteia, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărâri potrivit modului stabilit pentru prima instanță prin care Pascari Vitalii să fie recunoscut vinovat și condamnat în baza art.217 alin.(4) lit. b) Cod penal la 1 an închisoare, cu executarea pedepsei în penitenciar de tip semiînchis, cu privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții sau de a exercita orice activitate legată de producerea, prepararea, experimentarea, extragerea, prelucrarea, transformarea, procurarea, păstrarea, expedierea, transportarea, distribuirea substanțelor narcotice, psihotrope sau a analogelor lor, pe un termen de 3 ani, în conformitate cu art.84 alin.(2), (4) Cod penal, de a adăuga la pedeapsa stabilită parțial, pedeapsa stabilită prin sentința Judecătorei Chișinău sediul Ciocana din 06.11.2018, stabilindu-i definitiv pedeapsa de 3 ani 6 luni închisoare, cu executarea pedepsei în penitenciar de tip semiînchis, cu privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții sau de a exercita orice activitate legată de producerea, prepararea, experimentarea, extragerea, prelucrarea, transformarea, procurarea, păstrarea, expedierea, transportarea, distribuirea substanțelor narcotice, psihotrope sau a analogelor lor, pe un termen de 3 ani.

În motivarea apelului procurorul s-a referit la faptul că instanța urma să dispună aplicarea prevederilor art.84 alin.(4) Cod penal, deoarece prin sentința Judecătorei Chișinău sediul Ciocana din 06.11.2018 Pascari Vitalii a fost condamnat pentru comiterea infracțiunii prevăzute de art.217/1 alin.(3) lit. b), c) și f) Cod penal la o pedeapsă de 3 ani închisoare, fiind suspendată condiționat executarea pedepsei pe un termen de probă de 2 ani.

Infracțiunea prevăzută de art.217 alin.(4) lit. b) Cod penal pentru care a fost recunoscut vinovat Pascari Vitalii prin sentința din 15.02.2019 a fost comisă la data de 28 mai 2018, respectiv, a fost comisă înainte de pronunțarea sentinței din 06.11.2018.

Astfel, instanța de judecată la stabilirea pedepsei lui Pascari Vitalii urma să-i fie stabilită o pedeapsă definitivă cu aplicarea prevederile art.84 alin.(2), (4) Cod penal.

De asemenea, la stabilirea pedepsei sub forma de suspendare condiționată a executării pedepsei cu închisoare, prin valorificarea unor circumstanțe reținute în favoarea inculpatului, instanța de judecată nu a ținut cont în deplină măsură de criteriile

generale de individualizare a pedepsei penale, de motivul infracțiunii, a ignorat scopul direct a pedepsei și astfel, prin aplicarea unei pedepse prea blânde pentru săvârșirea infracțiunii, inculpatul nu se va corecta și nu va fi restabilită echitatea socială.

Mai mult, instanța urma să țină cont că infracțiunea de care este învinuit Pascari Vitalii face parte din categoria celor grave, precum și de faptul că consumul abuziv de droguri este problema majoră a societății, care își menține tendințe de influență negativă atât asupra situației infracționale, cât și asupra sănătății publice.

În legătură cu cele menționate, procurorul a menționat că aplicarea pedepsei sub formă de suspendare condiționată a executării pedepsei, contravine scopului pedepsei privind corectarea și reeducarea vinovatului, precum și prevenirea săvârșirii de noi infracțiuni atât din partea condamnatului, cât și a altor persoane.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 21 mai 2019, a fost admis apelul procurorului, casată parțial sentința în partea stabilirii pedepsei cu pronunțarea în această parte a unei noi hotărâri potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care:

Pascari Vitalii a fost recunoscut vinovat și condamnat în baza art.217 alin.(4) lit. b) Cod penal, cu aplicarea art.364¹ Cod de procedură penală, fiindu-i stabilită pedeapsa sub formă de închisoare pe un termen de 1 an, cu privarea de dreptul de a ocupa funcții și a exercita activități în domeniul farmaceutic pe un termen de 3 ani.

În conformitate cu prevederile art.84 alin.(4) Cod penal, s-a cumulat parțial pedepsele stabilite lui Pascari Vitalii, prin sentința din 06 noiembrie 2018 și prezenta sentință, stabilindu-i definitiv pedeapsa de 3 ani 6 luni închisoare, cu privarea de dreptul de a ocupa funcții și a exercita activități în domeniul farmaceutic pe un termen de 5 ani.

În rest, sentința a fost menținută.

5. În motivarea soluției adoptate instanța de apel a reținuta, că judecarea cauzei în instanța de fond a avut loc pe baza probelor administrate în faza de urmărire penală, în corespundere cu prevederile art.364¹ Cod de procedură penală, probele fiind apreciate corect prin prisma art.101 Cod de procedură penală, din punct de vedere al pertinentei, concludenței, veridicității și coroborării lor, prima instanță corect concluzionând asupra vinovăției inculpatului Pascari Vitalii de săvârșirea infracțiunii prevăzute de art.217 alin.(4) lit. b) Cod penal.

Instanța de apel a considerat că argumentele invocate de către acuzatorul de stat privind blândețea pedepsei aplicată inculpatului, sunt întemeiate, or, verificând legalitatea acesteia, a reținut că, instanța de fond nu a ținut cont de prevederile art.art.7, 61, 75 Cod penal, de gravitatea infracțiunii săvârșite, de motivul acesteia, de persoana vinovatului, astfel, fiindu-i stabilită o pedeapsă inechitabilă, eronat aplicând prevederile art.90 Cod penal.

În acest sens, menționând că, inculpatul anterior a fost condamnat la pedeapsă cu închisoare, cu suspendarea condiționată a acesteia, ceea ce indică la faptul că acea pedeapsă nu și-a atins pe deplin scopul și anume ce tine de corijarea condamnatului și necomiterea pe viitor a infracțiunilor, cât și de faptul că, Pascari Vitalii se caracterizează ca o persoană care comite sistematic infracțiuni.

Instanța de apel a conchis că concluzia primei instanțe este neîntemeiată în ce privește aplicarea față de inculpat a prevederile art.90 Cod penal, or, în privința inculpatului urmează a fi aplicată pedeapsa cu închisoarea cu executarea reală a acesteia, izolându-l de societate, pentru a fi atins scopul pedepsei penale, de corectare și reeducare, precum și prevenirea săvârșirii de noi infracțiuni atât din partea condamnaților, cât și a altor persoane.

Din aceste considerente, instanța de apel a considerat că circumstanțele menționate indică la faptul că inculpatul urmează, în vederea corectării și reeducării, precum și ca măsură de pedeapsă, să execute real pedeapsa închisorii în limita sancțiunii prevăzute de art.217 alin.(4) lit. b) Cod penal, cu aplicarea art.84 alin.(4) Cod penal.

Astfel, instanța de apel a considerat că circumstanțele invocate de către prima instanță nu îndreptățesc faptele comise de către inculpat și deci, nu pot genera aplicarea unei pedepse neechitabile, mai mult, soluția adoptată de către prima instanță nu-și va atinge scopul de corectare și reeducare a inculpatului, pentru a nu admite pe viitor săvârșirea unor atare infracțiuni, or, aplicarea unor pedepse penale reale cu închisoare ar asigura conștientizarea de către Pascari Vitalii a celor comise cu adoptarea unor concluzii corecte ce țin comportamentul în societate.

6. Decizia instanței de apel este atacată cu recurs de către avocatul Osoian Lilian în numele inculpatului Pascari Vitalii, care fără a invoca vreun temei pentru recurs din cele prevăzute la art.427 alin.(1) Cod de procedură penală, solicitând casarea acestuia cu menținerea sentinței, prin care inculpatului Pascari Vitalii să-i fie aplicată o pedeapsă echitabilă, ținând cont de prevederile art.90 Cod penal și 364¹ alin.(8) Cod de procedură penală, cu dispunerea suspendării condiționate și stabilirea unui termen de probă.

În motivarea recursului declarat a menționat că, instanța de apel eronat a aplicat executarea reală a pedepsei închisorii inculpatului, deoarece prin sentința Judecătorei Chișinău sediul Centru din 21.05.2019, Pascari Vitalii a fost condamnat pentru comiterea infracțiunii prevăzute de art.217 alin.(4) lit. b) Cod penal la 1 an 3 luni închisoare, cu executarea pedepsei în penitenciar de tip semiînchis, cu privarea de dreptul de a exercita activitate în domeniul punerii în circulație a medicamentelor pe un termen de 5 ani. În conformitate cu art.85 alin.(1) Cod penal, pentru concurs de sentințe, prin cumul parțial la pedeapsa stabilită prin prezenta sentință, s-a adăugat pedeapsa aplicată prin sentința Judecătorei Chișinău sediul Ciocana din 06.11.2018, stabilindu-i definitiv pedeapsa de 3 ani 3 luni închisoare, cu executarea pedepsei în penitenciar de tip semiînchis, cu privarea de dreptul de a exercita activitate în domeniul punerii în circulație a medicamentelor pe un termen de 5 ani.

Reieșind din circumstanțele menționate, pedeapsa numită prin sentința Judecătorei Chișinău sediul Ciocana din 06.11.2018, a fost aplicată inculpatului Pascari Vitalii de două ori, prin decizia Curții de Apel Chișinău din 21.05.2019 și prin sentința Judecătorei Chișinău sediul Ciocana din 06.11.2018, astfel, inculpatul a fost pedepsit de două ori pentru aceeași faptă, încălcându-se principiul „*non-bis-in-idem*”.

7. Procurorul a depus referință privind opinia sa asupra recursului ordinar declarat de avocatul Osoian Lilian în numele inculpatului, solicitând inadmisibilitatea acestuia, ca

fiind vădit neîntemeiat și lipsit de temeiuri legale.

8. Examinând admisibilitatea în principiu a recursului ordinar declarat, în baza materialelor din dosar, Colegiul penal conchide asupra inadmisibilității acestuia, din următoarele considerente.

În conformitate cu art.432 alin.(2) pct.4) Cod de procedură penală, instanța de recurs examinând admisibilitatea în principiu a recursului declarat împotriva hotărârii instanței de apel, fără citarea părților, este în drept să decidă inadmisibilitatea acestuia în cazul în care constată că este vădit neîntemeiat.

Din conținutul recursului declarat se constată că recurentul nu invocă nici un temei de drept, însă critică modul în care instanța de apel a dispus stabilirea și executarea pedepsei inculpatului, solicitând o pedeapsă mai blândă, astfel se întrevide temeiul pentru recurs prevăzut de art.427 pct.10) Cod de procedură penală, care prevede că, s-au aplicat pedepse individualizate contrar prevederilor legale.

În particular, recurentul critică decizia instanței de apel privitor la excluderea în privința inculpatului a prevederilor art.90 Cod penal, considerând că concluzia instanței de apel în această parte este greșită și în contradicție cu probatoriul administrat la etapa urmăririi penale, neconforme scopului legii penale și principiului individualizării răspunderii penale și pedepsei penale.

Colegiul penal, analizând conținutul recursului declarat de avocatul recurent și analizând decizia atacată, consideră că alegațiile acestuia sunt nefondate și în acest sens se reiterează că, judecarea cauzei penale vizate în recursul ordinar a avut loc pe baza probelor administrate în faza de urmărire penală, și la judecarea apelului declarat de procuror, instanța de apel a verificat îndeplinirea de către prima instanță a cerințelor dispozițiilor art.364¹ alin.(1) și (4) Cod de procedură penală, constatând că opțiunea primei instanțe privind judecarea cauzei potrivit procedurii simplificate nu a fost viciată.

Totodată, a reținut că, prima instanță corect a stabilit fapta prejudiciabilă comisă de către inculpat în baza art.217 alin.(4) lit. b) Cod penal în baza căruia i s-a aplicat pedeapsa, astfel, fiind considerată o eroare la stabilirea pedepsei.

Reieșind din circumstanțele cauzei, instanța de apel a corectat eroarea, considerând că argumentele invocate de către acuzatorul de stat privind blândețea pedepsei aplicate inculpatului, sunt întemeiate, or, verificând legalitatea acesteia, a reținut că, instanța de fond nu a ținut cont de prevederile art.art.7, 61, 75 Cod penal, de gravitatea infracțiunii săvârșite, de motivul acesteia, de persoana vinovatului, astfel, fiindu-i stabilită o pedeapsă inequitabilă pentru consecințele survenite.

Analizând decizia atacată, Colegiul penal consideră, că instanța de apel legal și întemeiat a casat hotărârea primei instanțe în partea stabilirii pedepsei, ajungând la concluzia că pedeapsa aplicată de către prima instanță nu va fi capabilă să restabilească echitatea socială și să realizeze scopurile legii penale și pedepsei penale și astfel, ținând cont de criteriile generale de individualizare a pedepsei, și respectând prevederile art. 364¹ alin. (8) Cod de procedură penală, inculpatului i s-a stabilit o pedeapsă echitabilă pentru infracțiunea săvârșită, motivându-și soluția în acest sens așa cum este indicat în pct.5 din prezenta decizie, soluție pe care instanța de recurs și-o însușește și reiterarea

căreia nu o consideră necesară.

La caz, pentru a reține eroarea de drept stipulată în pct. 10) și pentru a statua că s-au aplicat pedepse individualizate contrar exigențelor legale, instanța de apel urma să facă abstracție de prevederile art.75 Cod penal, care reglementează criteriile generale de individualizare a pedepselor, dintre care unele se referă la respectarea prevederilor părții generale a Codului penal, în ceea ce privește aplicarea sancțiunilor de drept penal – limitele fiecărei pedepse, limitele în raport de concurs de infracțiuni, recidivă, circumstanțele agravante și atenuante etc., dar și de limitele stabilite în partea specială a Codului, criteriile de fapt pentru individualizarea pedepsei se referă la gradul de pericol al faptei săvârșite, la persoana făptuitorului, la împrejurările care atenuează sau agravează răspunderea penală. În general, cerința textuală a acestui caz de casare presupune că, s-a încălcat legea penală sau cea procesual-penală la aplicarea pedepsei și la stabilirea limitelor acesteia, sau modului de executare. Indubitabil că, greșita individualizare a pedepsei se poate produce și atunci când s-a dispus suspendarea executării pedepsei condiționat, deși împrejurările cauzei nu produceau convingerea fermă că scopul pedepsei poate fi atins fără executarea acesteia.

Drept urmare, Colegiul penal tine să remarce că, chestiunea aplicabilității instituției suspendării condiționate a executării pedepsei a fost disputată la etapa precedentă de judecare a cauzei, instanța de apel fiind sesizată în acest sens de către procuror și făcând trimitere la normele penale și procesual-penale pertinente cauzei, a formulat un răspuns detaliat vizavi de neaplicabilitatea art.90 Cod penal în speța dată.

În acest sens, instanța de apel justificat a apreciat că, prin sentință, lui Pascari Vitalii i-a fost aplicată o pedeapsă neechitabilă și neproportională faptei comise de acesta, anume în partea stabilirii suspendării condiționate a acesteia. La trasarea acestei concluzii, instanța a avut la bază mai multe argumente temeinice și pertinente, care cad sub incidența nemijlocită a circumstanțelor de fapt din dosar și se mențin în vigoare până în prezent.

Pe de altă parte, instanța de apel a intervenit corect în sentință, doar în partea aplicării art.90 Cod penal, cu excluderea acestuia, statuând că corectarea și reeducarea inculpatului va fi posibilă doar prin aplicarea față de acesta a unei pedepse sub formă de închisoare cu executare reală.

În același sens, just apreciind că, aplicarea pedepsei cu redozarea acesteia cu 1/3 din limitele maxime și minime ale sancțiunii prevăzute de lege la articolul incriminat lui Pascari Vitalii, este deja o favoare acordată inculpatului, care și-a recunoscut vina și s-a căit de cele comise.

Or, în privința inculpatului nu se vor aplica prevederile art.90 Cod penal, întrucât institutul suspendării executării pedepsei este o facultate, dar nicidecum o obligație, care se aplică reieșind din circumstanțele concrete a fiecărui dosar în parte, totodată ținându-se cont de comportamentul inculpatului și de gravitatea faptei comise de acesta.

În același sens, se notează că, însăși scopul pedepsei penale stipulat în art.61 Cod penal de legislator, prevede că pedeapsa este o măsură de constrângere statală și un mijloc de corectare și reeducare aplicată în privința condamnaților, care are drept scop

restabilirea echității sociale, corectarea infractorilor, precum și prevenirea săvârșirii de noi infracțiuni, atât din partea acestora, cât și a altor persoane. Ca măsură de constrângere, pedeapsa are pe lângă scopul său represiv și o finalitate de exemplaritate, în ce privește comportamentul făptuitorului.

Pe de altă parte, pedeapsa și modalitatea de executare a acesteia trebuie individualizate în așa fel încât inculpatul să se convingă de necesitatea respectării legii penale și evitarea în viitor a săvârșirii unor fapte similare. Chestiunea de individualizare a pedepsei este un proces obiectiv, de evaluare a tuturor elementelor circumscrise faptei și autorului, având ca finalitate stabilirea unei pedepse în limitele prevăzute de sancțiunea articolului incriminat prin rechizitoriu inculpatului, la caz, fiind incident art.217 alin.(4) lit. b) Cod penal, în baza căruia a fost condamnat Pascari Vitalii, cu aplicarea art.364¹ alin.(8) Cod de procedură penală, la 1 an închisoare, cu privarea de dreptul de a ocupa funcții și a exercita activități în domeniul farmaceutic pe un termen de 3 ani, iar în conformitate cu prevederile art.84 alin.(4) Cod penal, s-au cumulat parțial pedepsele stabilite lui Pascari Vitalii, prin sentința din 06 noiembrie 2018, și pedeapsa aplicată prin prezenta sentință, stabilindu-i definitiv pedeapsa de 3 ani 6 luni închisoare, cu privarea de dreptul de a ocupa funcții și a exercita activități în domeniul farmaceutic pe un termen de 5 ani.

Fată de lucrul judecat de către instanța de apel, Colegiul penal consideră că o atare modalitate de individualizare a pedepsei corespunde exigențelor legii penale, iar pedeapsa aplicată infractorului este echitabilă raportat la scopul urmărit de legislator în art.61 Cod penal, care îl va descuraja pe inculpat de a comite pe viitor alte fapte infracționale. Pentru că, după cum întemeiat a menționat instanța de apel: „ ... *circumstanțele invocate de către prima instanță nu îndreptățesc faptele comise de către inculpat și deci, nu pot genera aplicarea unei pedepse neechitabile, mai mult, soluția adoptată de către prima instanță nu-și va atinge scopul de corectare și reeducare a inculpatului, pentru a nu admite pe viitor săvârșirea unor atare infracțiuni, or, doar aplicarea unor pedepse penale reale cu închisoare ar asigura conștientizarea de către Pascari Vitalii a celor comise cu adoptarea unor concluzii corecte ce țin comportamentul în societate.* ”

În acest punct de analiză, Colegiul consideră necesar de a face trimitere și la jurisprudența constantă a Curții Europene, prin care s-a statuat cu titlul de principiu că, în cazul în care instanța supremă refuză să admită o cauză din motivul că nu sunt întrunite temeiurile legale pentru această cauză, o motivare foarte succintă poate satisface cerințele art.6 din Convenție (*a se vedea în acest sens cauza Bachowski v. Polonia din 02.11.2010.*)

Prin urmare, reieșind din circumstanțele indicate, instanța de recurs nu constată prezența unor erori de drept ce ar genera casarea deciziei instanței de apel sub aspectele invocate, deci, nu persistă temeiul de casare a soluției adoptate de instanța de apel, pedeapsa stabilită inculpatului fiind aplicată de către instanța de apel în limitele legii, impunându-se în consecință declararea inadmisibilității recursului, ca fiind vădit neîntemeiat.

9. În temeiul art.432 alin.(2) pct.4) Cod de procedură penală, Colegiul penal

DECIDE :

Inadmisibilitatea recursului ordinar declarat de către avocatul Osoian Lilian în numele inculpatului Pascari Vitalii, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 21 mai 2019, în cauza penală privindu-l pe *Pascari Vitalii xxxx*, ca fiind vădit neîntemeiat.

Decizia este irevocabilă.

Decizia pronunțată integral la 20 februarie 2020.

Președinte

Vladimir Timofti

Judecători

Anatolie Țurcan

Elena Cobzac